

CYNGOR SIR CEREDIGION

Adroddiad i'r: Cabinet

Dyddiad y Cyfarfod: 4 Ebrill 2023

Teitl: Adroddiad ynglŷn â Diwygiadau i'r Polisi Chwythu'r Chwiban

Pwrpas yr adroddiad: Diwygio'r Polisi Chwythu'r Chwiban

Er: Penderfyniad

Portffolio Cabinet ac Aelod Cabinet: Y Cynghorydd Matthew Vaux, Aelod Cabinet ar gyfer Partneriaethau, Gwasanaethau Tai, Cyfreithiol a Llywodraethu a Diogelu'r Cyhoedd

Cefndir:

Adolygwyd y Polisi Chwythu Chwiban a gwnaed newidiadau er mwyn sicrhau fod y polisi wedi ei ddiweddarau.

Bu i'r [Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu](#) ystyried yr adroddiad ar y newidiadau i'r Polisi Chwythu Chwiban ar 22 Mawrth 2023. Roedd yr adroddiad yn nodi'r newidiadau a wnaed i'r Polisi Chwythu Chwiban.

Argymhellwyd gan y Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu ar 22 Mawrth i'r Cabinet gymeradwyo'r newidiadau i'r Polisi Chwythu Chwiban.

Y sefyllfa gyfredol:

Mae'r Polisi Chwythu Chwiban yn **Atodiad 1** ac y mae'r newidiadau wedi eu nodi.

Gofynnir i'r Cabinet gymeradwyo'r newidiadau i'r Polisi Chwythu Chwiban fel y nodwyd yn **Atodiad 1**.

	Oes Aseiad Effaith Integredig wedi ei gwblhau? Os na, esboniwch pam	Na. Nid yw'r adroddiad hwn yn cynrychioli newid i bolisi na strategaeth.
Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:	Crynodeb: Hirdymor: Cydweithio: Cynnwys: Atal: Integreiddio:	

Argymhelliad / Argymhellion: Bod y Cabinet yn cymeradwyo'r diwygiadau i'r Polisi Chwythu'r Chwiban fel y'u dangosir yn **Atodiad 1**.

Rheswm dros y penderfyniad:	Sicrhau bod y Polisi Chwythu'r Chwiban yn gyfredol ac yn parhau i fod yn addas i'r diben.
Trosolwg a Chraffu:	Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu 22/03/23
Fframwaith Polisi:	Polisi Chwythu'r Chwiban
Amcanion Llesiant Corfforaethol:	Amherthnasol
Goblygiadau Cyllid a Chaffael:	Amherthnasol
Goblygiadau cyfreithiol:	Sicrhau y cydymffurfir â Deddf Datgelu er Lles y Cyhoedd 1998
Goblygiadau staffio:	Amherthnasol
Goblygiadau eiddo / asedau:	Amherthnasol
Risg(iau):	Amherthnasol
Pwerau Statudol:	Deddf Datgelu er Lles y Cyhoedd 1998
Papurau Cefndir:	Adroddiad i Bwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu 22/03/2023: https://cyngor.ceredigion.gov.uk/documents/s4741/Adroddiad
Atodiadau:	Atodiad 1 – Polisi Chwythu'r Chwiban
Swyddog Arweiniol Corfforaethol:	Elin Prysor, Swyddog Arweiniol Corfforaethol- Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu
Swyddog Adrodd:	Elin Prysor
Dyddiad:	22/3/23

CEREDIGION

Polisi Chwythu'r Chwiban

Awdur: Swyddog Monitro/ [Swyddog Arweiniol Corfforaethol-Pobl a Threfniadaeth](#)

▼

Cymeradwywyd gan y Cabinet: 17/05/16

▼

Cymeradwywyd gan y Cabinet: 19/06/2018

[Diwygiwyd 14/02/23](#)

[Cymeradwywyd gan y Cabinet: x/x/2023](#)

Deleted: Adnoddau Dynol

Deleted: Terfynol: 07/04/16

Deleted: Cytunwyd gan yr Undebau Llafur 14/3/16

Deleted: Dyddiad a Gyhoeddwyd: 17/05/16

Deleted: Diwygiwyd gan y Swyddog Monitro: 23/11/2017
Ail-ddiwygiwyd gan y Swyddog Monitro: 16/05/2018

Deleted: 14/11

Deleted: 2

Deleted: 2

Deleted: Mai 2018

1 Terfynol [Tachwedd 2022](#)

RHAGYMDRODD

Yn aml, y cyflogeion fydd y bobl gyntaf i sylweddoli y gall fod rhywbeth difrifol o'i le ar y ffordd y mae gweithgareddau'r Cyngor yn cael eu cyflawni. Serch hynny, mae'n bosibl na fyddant yn gallu mynegi'u pryderon oherwydd, o wneud hynny, byddant yn teimlo eu bod yn anffyddlon i'w cydweithwyr neu i'r Cyngor. O ddweud eu dweud, gall fod ofn arnynt y bydd rhywun yn aflonyddu arnynt neu'n eu trin yn annheg. Mewn sefyllfaoedd o'r fath, gall fod yn haws iddynt anwybyddu'u pryderon, yn hytrach na rhoi gwybod i rywun am yr hyn all fod yn ddim mwy na chamymddygiad amheus.

Formatted: Welsh

Rydym wedi ymrwymo i gyflawni ein busnes yn onest a chydag uniondeb, ac rydym yn disgwyl i'r holl staff arddel safonau uchel. Serch hynny, mae perygl y gall rhywbeth fynd o'i le mewn unrhyw sefydliad o bryd i'w gilydd, neu berygl y gall ymddygiad anghyfreithlon neu anfoesegol fod yn digwydd yno'n ddjarwybod. Mae'n hanfodol meithrin diwylliant agored ac atebol i atal sefyllfaoedd o'r fath rhag codi neu i fynd i'r afael â nhw pan fyddant yn codi.

Formatted: Welsh

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i'r safonau uchaf posibl o ran uniondeb, atebolwydd a bod yn agored. Yn unol â'r ymrwymiad hwnnw, rydym yn annog cyflogeion ac eraill a chanddynt bryderon difrifol am unrhyw agwedd ar waith y Cyngor i gysylltu â ni ac i leisio'r pryderon hynny. Rydym yn sylweddoli y bydd yn rhaid trin a thrafod rhai achosion yn gyfrinachol. Mae'r ddogfen bolisi hon yn egluro bod modd i'r staff wneud hynny heb ofni y bydd rhywun yn dial arnynt.

Formatted: Welsh

NOD A CHWMPAS Y POLISI HWN

Formatted: French (France)

Nod y polisi hwn yw:

Formatted: French (France)

- eich annog i roi gwybod cyn gynted â phosibl os ydych yn amau achos o ddrwgweithredu gan wybod y byddwn yn ymdrin â'ch pryderon o ddifrif ac yn ymchwilio iddynt fel y bo'n briodol, a chan wybod y byddwn yn parchu eich cyfrinachedd.
- darparu canllawiau a dulliau i sicrhau bod modd i chi fynegi pryderon a chael adborth am unrhyw gamau a gymerwyd
- caniatáu i chi gymryd camau pellach i ymdrin â'r mater os nad ydych yn fodlon ag ymateb y Cyngor.
- rhoi sicrwydd i chi y dylai fod modd i chi fynegi pryderon dilys heb ofni y bydd rhywun yn dial amoch neu'n eich trin yn annheg oherwydd i chi chwythu'r chwiban, hyd yn oed os daw i'r amlwg eu bod wedi camgymryd

Formatted: French (France)

Formatted: French (France)

Formatted: French (France)

Formatted: French (France)

Mae gweithdrefnau ar waith i alluogi chi i wneud cwyn sy'n gysylltiedig â'ch cyflogaeth neu'ch contract cyflogaeth. Bwriedir i'r polisi chwythu'r chwiban hwn drin a thrafod pryderon sydd tu hwnt i gwmpas gweithdrefnau eraill.

Formatted: Welsh

Deleted: Mai 2018

Nid yw'r polisi hwn yn rhan o gontract cyflogaeth unrhyw gyflogai a gellir ei ddiwygio ar unrhyw adeg.

Formatted: Welsh

3 Terfynol [Tachwedd 2022](#)

Deleted: Mai 2018

I BWY Y MAE'R POLISI HWN YN BERTNASOL?

Mae'r polisi hwn yn berthnasol i bob unigolyn sy'n gweithio ar bob lefel yn y Cyngor, gan gynnwys uwch reolwyr, swyddogion, cyfarwyddwyr, cyflogeion, ymgynghorwyr, contractwyr, hyfforddeion, gweithwyr cartref, gweithwyr rhan-amser, gweithwyr tymor penodol, gweithwyr dros dro a gweithwyr asiantaeth, yn ogystal â gwirfoddolwyr. (Cyfeirir atynt ar y cyd fel **staff** yn y polisi hwn.)

Formatted: Welsh

BETH YW CHWYTHU'R CHWIBAN?

Formatted: Welsh

Datgelu gwybodaeth sy'n ymwneud â drwgweithredu amheus neu beryglon yn y gwaith yw **chwythu'r chwiban**. Gall gynnwys:

Formatted: Welsh

(a) gweithgarwch troseddol;

Formatted: Welsh

(b) camweinyddu cyfiawnder;

Formatted: Welsh

(c) perygl iechyd a diogelwch;

Formatted: Welsh

(d) niwed i'r amgylchedd;

Formatted: Welsh

(e) methu â chydymffurfio â rhwymedigaeth gyfreithiol neu broffesiynol neu ofynion rheoleiddiol;

Formatted: Welsh

(f) llwgrwobrwyo;

Formatted: Welsh

(g) twyll neu gamreolaeth sy'n ymwneud ag arian / caffael;

Formatted: Welsh

(h) esgeulustod;

Formatted: Welsh

(i) torri polisiau a gweithdrefnau mewnol;

Formatted: Welsh

(j) ymddygiad sy'n debygol o niweidio ein henw da;

Formatted: German (Germany)

(k) datgelu gwybodaeth gyfrinachol heb ganiatâd;

Formatted: German (Germany)

(l) ymddygiad amhriodol;

Formatted: German (Germany)

(m) ymddygiad a gweithredoedd sy'n syrthio islaw safonau neu arferion sydd wedi ennill eu plwyf

Formatted: German (Germany)

(n) gweithredoedd sy'n mynd yn groes i reolau sefydlog neu bolisiau'r Cyngor;

Formatted: German (Germany)

(o) caethwasiaeth/masnachu pobl

Formatted: German (Germany)

Formatted: German (Germany)

Deleted: P

~~(p) pryderon diogelu~~

Formatted: German (Germany)

Deleted: p

~~(q) celu unrhyw un o'r materion uchod yn fwriadol.~~

Formatted: German (Germany)

Deleted: Mai 2018

Dywedir bod unigolyn sy'n mynegi pryder dilys am unrhyw un o'r materion uchod yn **chwythwr chwiban**. Os oes gennych chi bryderon dilys sy'n ymwneud â drwgweithredu amheus neu berygl sy'n effeithio ar unrhyw un o'n gweithgareddau (**pryder chwythu'r chwiban**), dylech roi gwybod am y pryderon hynny o dan y polisi hwn.

Formatted: Welsh

Ni ddylech ddefnyddio'r polisi hwn ar gyfer cwynion sy'n ymwneud â'ch sefyllfa bersonol, fel y ffordd y cawsoch eich trin yn y gwaith. Mewn achosion o'r fath, dylech ddefnyddio'r Drefn Gwyno neu'r Polisi Bwlio ac Aflonyddu yn y Gwaith.

Formatted: Welsh

Mae'r Comisiynydd Pwerau Ymchwilio wedi dweud; lle bo'n briodol, dylid ystyried y polisi hwn yn gyntaf wrth

Formatted: Welsh

- godi pryder mewn perthynas â defnydd yr Awdurdod o bwerau ymchwilio, ac
- unrhyw ddatgeliadau ynghylch unrhyw faterion sy'n dod o fewn arolygiaeth* Swyddfa'r Comisiynydd Pwerau Ymchwilio.

Formatted: Welsh

Formatted: Font:

Formatted: Font: (Default) Arial, 12 pt

Formatted: List Paragraph, Bulleted + Level: 1 + Aligned at: 0.63 cm + Indent at: 1.27 cm

Formatted: Welsh

LLWGRWOBRWYO

Formatted: Welsh

Mae atal llwgrwobrwyo wedi'i gynnwys mewn polisi a gweithdrefnau ar wahân.

Formatted: Welsh

Mae'n ofynnol i bob cyflogai roi gwybod pan fyddant yn amau bod pobl neu gwmnïau yn cynnig neu'n derbyn llwgrwobrau. Gall awdurdod lleol gael ei erlyn os yw cyflogai, asiant neu rywun â chysylltiad yn llwgrwobrwyo unigolyn arall, gyda'r bwriad o sicrhau mantais i'r awdurdod. Mae llygredd, yn ddi-os, yn arwain at golled ariannol sylweddol o ran y pwrs cyhoeddus ac mae unigolion llwgr yn medru treiddio i unrhyw lefel o'r sefydliad heb fod neb yn sylwi arnynt.

Formatted: Welsh

Os nad ydych chi'n siŵr a yw rhywbeth yn dod o fewn cwmpas y polisi hwn, dylech ofyn am gyngor gan y Swyddog Monitro (Swyddog Arweiniol Corfforaethol y Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu). Mae manylion cyswllt y Swyddog Monitro i'w gweld ar dudalen 6 y polisi hwn.

Formatted: Welsh

Diogelu

Formatted: Welsh

Efallai rhoddir gwybod am bryderon diogelu i ddechrau fel pryderon chwythu'r chwiban. Fodd bynnag, mewn amgylchiadau priodol, ceir cyfeirio'r rhain at weithdrefn Diogelu neu Strategaeth Pryderon Proffesiynol y Cyngor.

Formatted: Welsh

Cynghorir gweithwyr i gyfeirio at y 'Polisi a Chanllawiau ar gyfer Diogelu Plant ac Oedolion mewn Perygl' i gael mwy o wybodaeth am roi gwybod am bryderon diogelu.

Formatted: Welsh

ATAL CAETHWASIAETH

Formatted: Welsh

Mae atal caethwasiaeth wedi'i gynnwys mewn polisi a gweithdrefnau ar wahân.

Formatted: Welsh

Deleted: Mai 2018

RHAGOFALON

Formatted: Welsh

Rhaid i staff sy'n delio â chwynion chwythu'r chwiban barchu cyfrinachedd y broses. Nid oes angen i'r gair 'Cyfrinachol' a/neu'r geiriau 'Chwythu'r Chwiban' ymddangos ar y dogfennau sy'n dod i law er mwyn iddynt gael eu trin felly. Ni ddylid datgelu dogfennau sy'n ymwneud â chwynion oni bai bod y Swyddog Monitro yn rhoi caniatâd cyn hynny.

Formatted: Welsh

Deddf Datgelu Er Lles y Cyhoedd 1998

Formatted: German (Germany)

Daeth y Ddeddf uchod i rym ar Orffennaf 2^{il} 1999 ac mae'n eich diogelu rhag i chi gael eich diswyddo'n annheg neu'ch trin yn annheg oherwydd i chi roi gwybod am ddrwgweithredu yn y gweithle. Fe'i diwygiwyd gan Ddeddf Menter a Diwygio Rheoleiddio 2013.

Deleted: Yn ddiweddar, cafodd ei

Deleted: o

Formatted: Welsh

Formatted: Welsh

Formatted: Welsh

Aflonyddu neu Erledigaeth

Mae'r Cyngor yn sylweddoli y gall fod yn anodd i unigolion benderfynu rhoi gwybod am eu pryderon, nid lleiaf oherwydd y gall yr unigolion hynny ofni y bydd y rheini sy'n drwgweithredu'n dial arnynt. Ni fydd y Cyngor yn goddef unrhyw aflonyddu nac erledigaeth a bydd yn mynd ati i ddiogelu unrhyw unigolion sy'n mynegi pryderon.

Formatted: Welsh

CYFRINACHEDD

Formatted: Welsh

Rydym yn mawr obeithio y bydd aelodau staff yn teimlo bod modd iddynt fynegi'u pryderon yn agored o dan y polisi hwn. Serch hynny, os hoffech fynegi'ch pryderon yn gyfrinachol, byddwn yn gwneud ein gorau glas i sicrhau na ddaw neb i wybod pwy ydych chi. Os bydd angen i unrhyw un sy'n ymchwilio i'r mater wybod pwy ydych chi, byddwn yn trafod hyn gyda chi.

Formatted: Welsh

Cofiwch y gall y broses ymchwilio ddatgelu o ble mae'r wybodaeth wedi dod a gall fod angen i chi wneud datganiad fel rhan o'r dystiolaeth. Os oes angen datgelu pwy ydych chi, bydd y Cyngor yn trefnu i'ch cefnogi drwy gydol y broses.

Formatted: Welsh

Efallai y bydd amgylchiadau lle gall gwybodaeth a ddatgelir yn ymwneud â materion diogelu gael ei throsglwyddo i Swyddogion priodol (ee Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol) neu awdurdodau rheoleiddio.

Formatted: No underline, Welsh

Formatted: Welsh

Honiadau dienw

O dan y polisi hwn, anogir y staff i wneud honiadau ar goedd. Mae pryderon a fynegir yn ddiennw yn llawer llai grymus, ond bydd Swyddog Monitro'r Cyngor (Swyddog Arweiniol Corfforaethol y Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu) yn ystyried honiadau dienw.

Formatted: Welsh

Gall fod yn anoddach neu'n amhosibl ymchwilio'n briodol iddynt os nad oes modd i ni gael mwy o wybodaeth gennych. Mae hefyd yn anoddach pennu a yw'r honiadau'n gredadwy.

Formatted: Welsh

Deleted: Mai 2018

Os yw'r sawl sy'n chwythu'r chwiban yn pryderu y bydd rhywun yn dial arno os daw i wybod pwy sydd wedi chwythu'r chwiban, dylai siarad â'r Swyddog Monitro neu un o'r swyddogion cyswllt eraill a restrir isod. Bydd modd cymryd camau i sicrhau na ddaw neb i wybod pwy ydych chi.

Swyddog Monitro

Pan fydd y Swyddog Monitro'n ystyried yr honiad, bydd yn rhoi sylw i'r materion a ganlyn:

- pa mor ddifrifol yw'r materion a godwyd;
- pa mor gredadwy yw'r pryderon;
- pa mor debygol yw hi y bydd modd cadarnhau'r honiad o ffynonellau y gellir eu priodoli.

Os bydd y Swyddog Monitro (Swyddog Arweiniol Corfforaethol y Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu) yn penderfynu peidio â mynd i'r afael â honiad dienw, bydd yn cofnodi'r rheswm dros ei benderfyniad.

SUT I FYNEGI PRYDER

- Dylech roi gwybod, fel arfer, i'ch rheolwr llinell uniongyrchol, neu'i reolwr ef, am eich pryderon. Gall fod modd iddynt gytuno ar ffordd o ddatrys eich pryderon yn gyflym ac yn effeithiol. Fodd bynnag, bydd hyn yn dibynnu ar ba mor ddifrifol a sensitif yw'r materion o dan sylw a phwy y tybir eu bod yn rhan o'r camymddygiad.
- Os nad ydych am roi gwybod i'ch rheolwr llinell, neu'i reolwr, am eich pryderon, neu os yw'r mater yn fwy difrifol, fe'ch anogir i gysylltu â Swyddog Monitro'r Cyngor.
- Fel arall, os ydych yn pryderu am amhriodoldeb ariannol, gallech roi gwybod i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyllid a Chaffael, neu'r Prif Archwilydd Mewnol (Rheolwr Corfforaethol-Archwilio Mewnol) am eich pryderon.
- Dylech nodi cefndir a hanes y pryderon, gan roi enwau, dyddiadau a lleoliadau lle bo modd, a dylech egluro pam eich bod yn pryderu'n benodol am y sefyllfa hon.
- Os nad ydych yn teimlo bod modd i chi gofnodi'ch pryderon yn ysgrifenedig, gallwch ffonio'r swyddog priodol neu drefnu i gwrdd ag ef.
- Po gynharaf y byddwch yn mynegi'ch pryderon, po hawsaf y bydd i weithredu.
- Ceir rhoi gwybod yn uniongyrchol i'r Swyddog Monitro am unrhyw gŵyn ddifrifol, sef honiad o gamymddygiad neu amhriodoldeb ariannol.

Deleted: Os oes gennych unrhyw amheuan, gallwch ofyn am gyngor gan yr elusen chwythu'r chwiban annibynnol, Public Concern at Work. Mae ganddi linell gymorth gyfrinachol. Dyma fanylion cyswllt yr elusen: ¶

¶
CAN Mezzanine ¶
7 - 14 Great Dover Street ¶
Llundain SE1 4YR ¶

¶
Ffôn ¶
Linell Gymorth Chwythu'r Chwiban: 020 7404 6609 ¶
Ymholiadau Cyffredinol: 020 3117 2520 ¶

¶
Ffacs ¶
020 7403 8823 ¶

¶
E-bost ¶
Linell Gymorth y Deyrnas Unedig: whistle@pcaw.org.uk ¶
Ymholiadau'r Cyfryngau: press@pcaw.org.uk ¶
Gwasanaethau'r Deyrnas Unedig: services@pcaw.org.uk

Formatted: Welsh

Formatted: Welsh

Formatted: Welsh

Formatted: Welsh

Formatted: Welsh

Deleted: Yn gyntaf, d

Formatted: Welsh

Formatted: Welsh

Deleted: (

Deleted:)

Formatted: Welsh

Formatted: Welsh

Formatted: Welsh

Formatted: Welsh

Deleted: Dylech

Deleted: Mai 2018

- Gallwch gael cyngor ac arweiniad ynghylch sut i fynd i'r afael â materion sy'n peri pryder oddi wrth:

Y Swyddog Monitro (Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu)	Swyddog Adran 151 (Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyllid a Chaffael)	Prif Archwilydd Mewnol, (Rheolwr Corfforaethol- Archwilio Mewnol)	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Pobl a Threfniadaeth
Neuadd Cyngor Ceredigion, Penmorfa, Aberaeron, Ceredigion, SA46 0PA.	Canolfan Rheidol Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, Ceredigion, SY23 3UE	Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, Ceredigion, SY23 3UE	Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, Ceredigion, SY23 3UE
Rhif Ffôn (01545) 572120	Rhif Ffôn (01970 633121)	Rhif Ffôn (01970) 633323	Rhif Ffôn (01545) 572019

Deleted: /

Deleted: Swyddog Adran 151

Deleted: 10

Deleted: 0

Deleted: 1

Deleted: Byddwn yn t

Deleted: cyfarfod gyda chi

Formatted: Welsh

Os oes angen cyfarfod, bydd hwn yn cael ei drefnu cyn gynted â phosib i drafod eich pryder. [Gall cyfarfod fod wyneb yn wyneb neu o bell.](#)

Gallwch ddod â chydweithiwr neu gynrychiolydd undeb gyda chi i unrhyw gyfarfod a gynhelir o dan y polisi hwn. Rhaid i'r sawl sy'n dod gyda chi i unrhyw gyfarfod barchu cyfrinachedd y wybodaeth a ddatgelwyd gennych ac unrhyw ymchwiliad sy'n deillio ohono.

Formatted: Welsh

Byddwn yn ysgrifennu crynodeb o'ch pryderon ac yn rhoi copi i chi ar ôl y cyfarfod.

Formatted: Welsh

Byddwn hefyd yn ceisio rhoi syniad i chi o'r ffordd y bwriedir ymdrin â'r mater.

Formatted: Welsh

DATGELU GWYBODAETH TU ALLAN I'R CYNGOR

Formatted: French (France)

Bwriedir i'r polisi hwn ddarparu dull mewnol o roi gwybod am achosion o ddrwgweithredu yn y gweithle, ymchwilio iddynt a'u datrys. Gan mwyaf, ni ddylai fod angen i chi roi gwybod i unrhyw un tu allan i'r Cyngor.

Formatted: French (France)

Mewn rhai sefyllfaoedd, mae'r gyfraith yn cydnabod y gall fod yn briodol i chi roi gwybod i gorff allanol, fel rheoleiddiwr, am eich pryderon. Fe'ch anogir yn gryf i ofyn am gyngor cyn rhoi gwybod i unrhyw un tu allan i'r Cyngor am eich pryderon.

Formatted: Welsh

[Os oes gennych unrhyw amheuaeth, gallwch ofyn am gyngor gan yr](#) elusen chwythu'r chwiban annibynnol, [Protect](#) (Public Concern at Work [gynt](#)), [sy'n gweithredu](#) llinell gymorth gyfrinachol. Mae gan [Protect](#) restr o reoleiddwyr penodedig y gellir rhoi gwybod iddynt am fathau penodol o bryderon.

Deleted: Mae gan y

Deleted: ddi hefyd

Formatted: Welsh

[Eu manylion cyswllt yw:](#)

Deleted: Mai 2018

8 Terfynol [Tachwedd 2022](#)

The Green House
244-254 Cambridge Heath Road
Llundain E2 9DA

Ffôn: 020 3117 2520
Ffurflen gysylltu:

<https://protect-advice.org.uk/contact-protect-advice-line>

Ymholiadau gan y cyfryngau: press@protect-advice.org.uk

Personau a chyrrff penodedig

Mae rhestr o bersonau a chyrrff penodedig ar gael yn:

<https://www.gov.uk/government/publications/blowing-the-whistle-list-of-prescribed-people-and-bodies--2/whistleblowing-list-of-prescribed-people-and-bodies>

Os yw'r materion yn ymwneud ag awdurdodau lleol yng Nghymru, gan gynnwys cynnal busnes cyhoeddus yn briodol; gwerth am arian, twyll a llygredd o fewn cyrrff cyhoeddus yng Nghymru, [y cyswllt perthnasol yw Archwilydd Cyffredinol Cymru](#): [Bydd yr Archwilydd Cyffredinol yn ystyried, ond nid oes rheidrydd arno i ymchwilio, i bob datgeliad a gaiff.](#)

Archwilydd Cyffredinol Cymru (Archwilio Cymru):

Swyddog PIDA
Archwilydd Cyffredinol Cymru
[1 Cwr y Ddinas](#)
[Stryd Tyndall](#)
[Caerdydd](#)
[CF10 4BZ](#)

Ffôn: [029 20 320 522](tel:02920320522)

E-bost: chwythu'r-chwiban@archwilio.cymru

Gwefan: www.audit.wales/cy/chwythur-chwiban

Mae mwy o wybodaeth ar gael yn:

Safecall:

(Linell Gymorth Chwythu'r Chwiban)

(Darparwr Gwasanaeth Chwythu'r Chwiban Byd-eang)

9 Terfynol [Tachwedd 2022](#)

Deleted: Ymholiadau cyffredinol

Formatted: German (Germany)

Deleted: E-bost

Formatted: Font: Bold

Deleted: Llinell gymorth y DU: whistle@pcaw.org.uk

Deleted: press@pcaw.org.uk

Deleted: Gwasanaethau'r DU: services@pcaw.org.uk

Deleted: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/496899/BIS-16-79-blowing-the-whistle-to-a-prescribed-person.pdf

Deleted: Y cyswllt perthnasol yw Archwilydd Cyffredinol Cymru yn:...

Formatted: Welsh

Deleted: 24 Heol y Gadeirlan ¶

Deleted: Caerdydd ¶
CF11 9LJ ¶

Deleted: 01244 525980

Formatted: German (Germany)

Deleted: wao.gov.uk

Field Code Changed

Field Code Changed

Deleted: www.wao.gov.uk/whistleblowers-hotline

Deleted: Mai 2018

Safecall Llundain
8^{fed} Llawr
100 Bishopsgate
Llundain
EC2N 4AG

Safecall Sunderland
RTC Loftus house
Colima avenue
Sunderland
SR5 3XB
0191 516 7720

Gwefan Llywodraeth y DU
www.gov.uk/whistleblowing

Fel rheol, mae pryderon chwythu'r chwiban yn ymwneud ag ymddygiad ein staff, ond weithiau gallant fod yn gysylltiedig â gweithredoedd trydydd parti, fel cyflenwr, contractwr, ymgynghorwr neu ddarparwr gwasanaeth. Mewn rhai sefyllfaoedd, bydd y gyfraith yn eich diogelu os byddwch yn codi'r mater gyda'r trydydd parti'n uniongyrchol. Serch hynny, fe'ch anogir i fynegi pryderon o'r fath yn fewnol i gychwyn. Dylech gysylltu â'ch rheolwr llinell neu un o'r unigolion eraill a enwir uchod i gael cyngor.

SUT Y BYDD Y CYNGOR YN YMATEB

- Bydd y camau a gymerir gan y Cyngor yn dibynnu ar natur y pryder. Yn gyffredinol, gall y Cyngor gymryd y camau a ganlyn:
  - gall y Swyddog Monitro (Swyddog Arweiniol Corfforaethol y Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu), yr uwch reolwyr, y gwasanaeth archwilio mewnol neu'r tîm ymchwilio ymchwilio i'r pryder, drwy'r broses ddisgyblu neu ymchwiliad allanol.
  - gellir cyfeirio'r mater i'w ystyried gan Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio'r Cyngor
  - gellir cyfeirio'r mater i'w ystyried gan Bwyllgor Moeseg a Safonau'r Cyngor
  - gellir cyfeirio'r mater at yr Heddlu
  - gellir cyfeirio'r mater at Archwilio Cymru neu Archwilwyr allanol eraill a benodir
  - gellir cyfeirio'r mater at Archwilio Cymru, AGC, Estyn neu reoleiddiwr arall
  - gall y pryder fod yn destun ymchwiliad annibynnol
- I ddiogelu unigolion a'r Cyngor, gwneir ymholiadau cychwynnol i benderfynu a yw'n briodol ymchwilio i'r mater ac, os felly, sut y dylid ymchwilio iddo. Fel arfer, caiff pryderon neu honiadau sy'n berthnasol i weithdrefnau penodol (er enghraifft, materion amddiffyn plant neu faterion gwahaniaethu) eu cyfeirio i'w hystyried o dan y gweithdrefnau hynny.

Formatted: German (Germany)

Formatted: German (Germany)

Formatted: German (Germany)

Deleted: Hefyd

Deleted: :

Formatted: Word underline, German (Germany)

Formatted: German (Germany)

Field Code Changed

Formatted: Welsh

Formatted: French (France)

Formatted: French (France)

Deleted: a gwrth-dwyll

Deleted: a

Deleted: Swyddfa

Deleted: A

Formatted: Welsh

Deleted: Mai 2018

- Pan fyddwch wedi mynegi pryderon, byddwn yn cyflawni asesiad cychwynnol i bennu hyd a lled unrhyw ymchwiliad. Byddwn yn rhoi gwybod i chi am ganlyniad ein hasesiad. Gall fod gofyn i chi ddod i gyfarfodydd ychwanegol i roi mwy o wybodaeth.
- Mewn rhai achosion, gallem benodi ymchwilydd neu dîm o ymchwilydd, gan gynnwys staff a chanddynt brofiad perthnasol o gyflawni ymchwiliadau neu wybodaeth arbenigol am y testun. Gall yr ymchwilydd/ymchwilydd argymhell newidiadau i'n galluogi i leihau'r risg o ddrwgweithredu yn y dyfodol.
- Dylai staff sy'n derbyn cwynion yn uniongyrchol gyfeirio'r cwynion hynny at y Swyddog Monitro a / neu'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyllid a Chaffael, y Prif Archwilydd Mewnol a/neu'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Pobl a Threfniadaeth.
- Mae'n well codi unrhyw bryderon yn ysgrifenedig gan, yn ddefnyddiol, nodi'r gair 'Cyfrinachol' a/neu'r geiriau 'Chwythu'r Chwiban' arnynt.
- Rhaid i'r staff sy'n rhan o'r broses ystyried a oes unrhyw wrthdaro buddiannau yn codi. Os oes unrhyw amheuaeth, rhaid gofyn am gyngor oddi wrth y Swyddog Monitro.
- Gellir datrys rhai pryderon drwy gytuno ar gamau gweithredu, heb fod angen cynnal ymchwiliad.
- Ar ôl i chi fynegi'ch pryderon, byddwch yn cael:
  - 1) Cyn pen 10 diwrnod gwaith, cydnabyddiaeth gan y Swyddog Monitro eich bod wedi codi'r mater.
  - 2) Cyn gynted ag y bo modd ar ôl hynny,
    - a) Braslun o'r ffordd y byddwn yn ymdrin â'r mater ac
    - b) Amcan o ba mor hir y bydd yn rhaid aros i gael ymateb terfynol
  - 3) Ar ôl hynny, gwybodaeth gyson am hynt y gwaith o ymdrin â'ch cwyn
- Os bydd angen taflu goleuni ar unrhyw fater, efallai y bydd yr ymchwilydd /ymchwilydd yn cysylltu â chi. Cewch gyfle i ddod â ffrind (nad yw'n uniongyrchol gysylltiedig â'r gwaith sy'n destun pryder) neu gynrychiolydd Undeb Llafur neu Gymdeithas Broffesiynol gyda chi i unrhyw gyfweiliad.
- Os caiff y pryderon eu cyfeirio i'w trafod o dan unrhyw weithdrefn arall e.e. y drefn ddisgyblu neu gan yr heddlu, bydd y Cyngor yn rhoi gwybod i chi am y weithdrefn honno a, lle bo modd, yn rhoi cefnogaeth i chi drwy gydol y broses.
- Ein nod fydd rhoi gwybod i chi am hynt yr ymchwiliad a'r amserlen debygol. Fodd bynnag, weithiau gall yr angen i gadw cyfrinachedd ein hatal rhag rhoi manylion penodol i chi am yr ymchwiliad neu unrhyw gamau disgyblu sy'n deillio ohono. Dylech gadw unrhyw wybodaeth am yr ymchwiliad yn gyfrinachol.

Formatted: Welsh

Formatted: Welsh

Formatted: Welsh

Formatted: Welsh

Formatted: Welsh

Formatted: Welsh

Formatted: Welsh

Formatted: Welsh

Formatted: Welsh

Formatted: Welsh

Deleted: Mai 2018

- Bydd y Cyngor yn rhoi gwybod i chi am ganlyniad yr ymchwiliad a'r camau a gymerir yn ei sgil, gan ddibynnu ar unrhyw gyfyngiadau cyfreithiol. Efallai na fyddwch yn derbyn copi llawn o'r adroddiad am sawl rheswm gan gynnwys cyfrinachedd.
- Bydd y Swyddog Monitro yn ystyried cynnwys pob adroddiad ymchwiliad, ynghyd ag unrhyw ganfyddiadau ac argymhellion. Bydd y Swyddog Monitro yn ystyried a oes unrhyw faterion o ran buddiannau cyhoeddus wedi codi, a bydd y rhain yn cael eu hadrodd i'r Prif Swyddogion perthnasol.

Formatted: Welsh

-

DIOGELU A CHEFNOGI'R RHEINI SY'N CHWYTHU'R CHWIBAN

Mae gan gyflogai'r hawl i beidio â dioddef "anfantais" a hawl i beidio â chael ei ddiswyddo am ddatgelu gwybodaeth sydd er lles y cyhoedd.

Deleted: Mae angen i'r sawl sy'n chwythu'r chwiban gredu'n rhesymol bod yr hyn a ddatgelir er budd y cyhoedd. Os byddwn yn dod i'r casgliad bod y sawl sydd wedi chwythu'r chwiban wedi gwneud honiadau ffug yn faleisus neu gyda golwg ar ennill budd personol, gall yr unigolyn hwnnw wynebu camau disgyblu.

Formatted: Welsh

Formatted: Welsh

Formatted: Welsh

Rydym yn sylweddoli y gall y rheini sy'n chwythu'r chwiban ofidio y bydd rhywun yn dial arnynt. Rydym yn annog aelodau staff i fod yn agored a byddwn yn cefnogi unrhyw aelodau staff sy'n codi pryderon dilys o dan y polisi hwn, hyd yn oed os byddwn yn dod i'r casgliad eu bod wedi camgymryd.

Formatted: Welsh

Rhaid i aelodau staff beidio â chael eu trin mewn ffordd sy'n peri anfantais iddynt oherwydd iddynt fynegi pryder. Mae triniaeth sy'n peri anfantais yn cynnwys diswyddo, camau disgyblu, bygythiadau neu driniaeth anffafriol arall sy'n gysylltiedig â mynegi pryder. Os ydych yn credu eich bod yn dioddef triniaeth o'r fath, dylech roi gwybod i'r Swyddog Monitro ar unwaith. Os na chaiff y mater ei ddatrys, dylech godi'r mater yn ffurfiol gan ddefnyddio'r Drefn Gwyno.

Formatted: Welsh

Rhaid i staff beidio â bygwth y rheini sydd wedi chwythu'r chwiban na dial arnynt mewn unrhyw ffordd. Gallwch wynebu camau disgyblu os byddwch yn ymddwyn yn y fath fodd.

Formatted: Welsh

Mae angen i'r sawl sy'n chwythu'r chwiban gredu'n rhesymol bod yr hyn a ddatgelir er budd y cyhoedd. Os byddwn yn dod i'r casgliad bod y sawl sydd wedi chwythu'r chwiban wedi gwneud honiadau ffug yn faleisus neu gyda golwg ar ennill budd personol, gall yr unigolyn hwnnw wynebu camau disgyblu.

Formatted: Welsh

Y SWYDDOG CYFRIFOL

Formatted: Welsh

Y Swyddog Monitro sy'n ysgwyddo cyfrifoldeb cyffredinol dros gynnal a gweithredu'r polisi hwn.

Formatted: Welsh

Bydd y Swyddog Monitro yn cadw manylion yr holl atgyfeiriadau/cwynion o ran chwythu'r chwiban.

Formatted: Welsh

Bydd y Swyddog Monitro yn cadw cofnod o'r holl bryderon sy'n cael eu mynegi, a'u canlyniadau (ar ffurf sy'n sicrhau na ddaw neb i wybod pwy ydych chi).

Formatted: Welsh

Deleted: Mai 2018

Bydd y Swyddog Monitro yn rhoi adroddiadau [ynghŷn â materion sy'n ymwneud â Chwythu'r Chwiban o bryd i'w gilydd](#), i'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu.

Deleted: (o leiaf ddwywaith y flwyddyn)

Deleted: Aelodau

Deleted: Bydd y Swyddog Monitro yn cadw manylion pob atgyfeiriad / cwyn sy'n ymwneud â chwythu'r chwiban ar gofrestr / cronfa ddata ganolog.

Formatted: Welsh

Formatted: Welsh

NID YW'R WEITHDREFN UCHOD YN EICH ATAL RHAG CODI'R MATER MEWN UNRHYW FFORDD ARALL, FEL Y BO'N BRIODOL.

Deleted: Mai 2018

Cyngor Sir Ceredigion

ADRODDIAD I'R:	Cabinet
DYDDIAD	4 Ebrill 2023
LLEOLIAD:	Hybrid
TEITL:	Adborth gan y Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu ar Ddiwygiadau i'r Polisi Chwythu'r Chwiban
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Rhoi adborth y Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu a gynhaliwyd 22 Mawrth 2023
CEFNDIR:	

Yn absenoldeb y Cynghorydd Matthew Vaux, esboniodd Harry Dimmack mai'r tro diwethaf y cafodd adroddiad ei gyflwyno i'r Pwyllgor ynghylch newidiadau i'r Polisi Chwythu'r Chwiban oedd ar 16 Mai 2018, ac yna cymeradwywyd y newidiadau gan y Cabinet ar 19 Mehefin 2018. Rhoddwyd trosolwg o'r newidiadau allweddol, a oedd wedi'u marcio yn Atodiad 1. Byddai'r cyfeiriad ar gyfer Archwilio Cymru'n cael ei newid cyn cyflwyno'r adroddiad i'r Cabinet.

Cafodd yr aelodau gyfle i ofyn cwestiynau a gafodd eu hateb gan Harry Dimmack. Dyma'r prif bwyntiau a godwyd:

- Gan mai mân newidiadau yn unig oedd i'r polisi, roedd cyflwyno'r polisi i'r Pwyllgor Craffu a'r Cabinet yn ddigonol.
- Pe bai person eisiau codi pryder yn allanol, roedd y manylion cyswllt perthnasol wedi'u nodi ar dudalen 8 y polisi.

Yn dilyn cwestiynau gan Aelodau'r Pwyllgor, cytunwyd i argymhell bod y Cabinet yn cymeradwyo'r diwygiadau i'r Polisi Chwythu'r Chwiban fel y'u dangosir yn Atodiad 1, yn amodol ar ddiweddarau'r manylion cyswllt ar gyfer Archwilio Cymru.

Y Cynghorydd Keith Evans
Cadeirydd y Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu